

Nota informativa

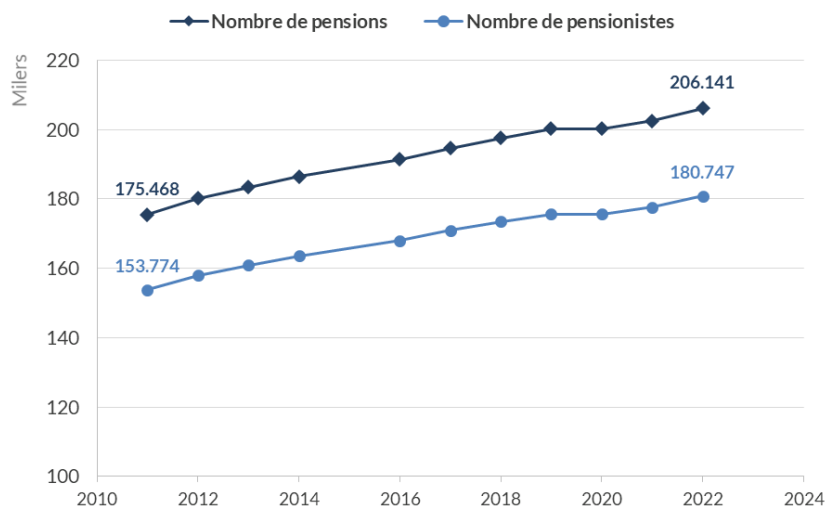
Febrer 2024

Data de publicació: 27 de febrer de 2024

L'import de les pensions contributives augmenta amb força mentre la diferència en la quantia entre homes i dones s'eixampla

Al Vallès Occidental hi havia gairebé 181.000 persones beneficiàries d'una pensió contributiva¹, però es van rebre més de 205.000 pensions el desembre de 2022 (una persona pot rebre més d'una pensió²). De manera que, el 19,2% de la població de la comarca rep algun tipus de pensió contributiva. Aquests valors es van incrementar anualment un 1,8%, la pujada més elevada des de 2016 (Gràfic 1). Respecte de l'any 2011 -darrer any amb dades disponibles- el nombre de pensions i de persones beneficiàries va augmentar un 17,5% (Gràfic 2), el que representa gairebé 30.700 pensions més i unes 27.000 persones més. En aquest període, tant el nombre de pensions com el de pensionistes ha anat creixent anualment per sobre de l'1%, excepte durant l'any 2020, quan només van haver-hi 54 pensions més i 34 persones beneficiàries menys³.

Gràfic 1. Evolució del nombre de persones beneficiàries d'una prestació contributiva i del nombre de pensions contributives rebudes. Vallès Occidental. 2011-2022

Font: Estadística de les pensions contributives de l'Idescat.

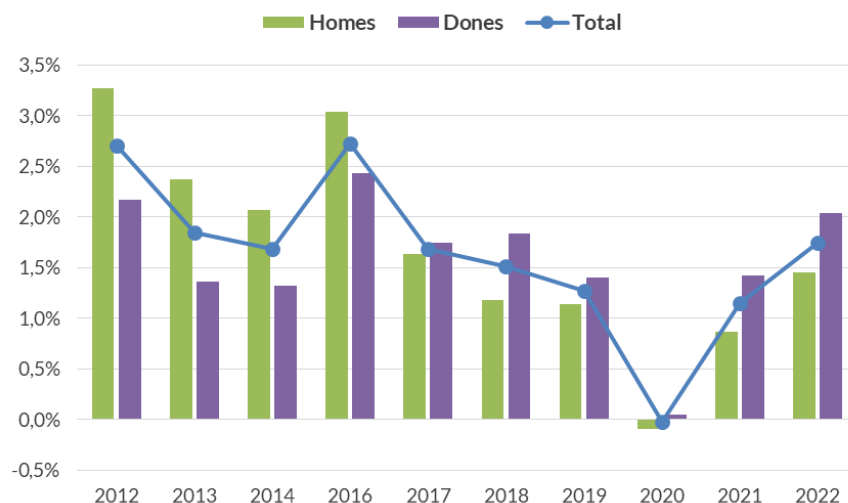
¹ Són prestacions econòmiques de durada indefinida, encara que no sempre, en què la concessió es troba generalment supeditada a una prèvia relació jurídica amb la Seguretat Social (acreditar un període mínim de cotització en determinats casos). Més informació a la pàgina web de la [Seguretat Social](#).

² Generalment, les pensions són incompatibles entre sí i es percep aquella amb major quantia. Tanmateix, es poden donar excepcions, sempre que no excedeixin un màxim de 2.707 euros al mes en 2022 i de 3.053 amb l'actualització de 2023. Per exemple, la pensió de viduitat és compatible amb les de jubilació o amb la d'incapacitat permanent, sempre que siguin contributives; o pots rebre dues pensions de jubilació si no pertanyen al mateix règim de cotització. Més informació al [Reial decret legislatiu 8/2015, de 30 d'octubre, per qual s'aprova el text refós de la Llei General de la Seguretat Social](#).

³ S'estima que durant la crisi sociosanitària provocada per la COVID-19 va haver-hi un excés de mortalitat, de les quals el 95% van ser persones més grans de 65 anys. Jimeno, J.F. (2020). [Les pensions després de la crisi de la COVID-19](#). Revista econòmica de Catalunya.

Si analitzem el nombre de pensionistes per sexe, observem que el 51,6% de les persones que reben pensions contributives són dones (93.230) i el 48,4% són homes (87.517). Tanmateix, sobre el total de la població de cada sexe, les dones pensionistes representen el 19,4% i els homes el 20,1%. En aquest mateix sentit, destaca el creixement acumulat des de 2011 de la població pensionista masculina (18,2%), més d'un punt superior al de la femenina (16,9%). Malgrat això, en els darrers anys l'increment de les pensionistes ha estat més intens que els seus homòlegs masculins (Gràfic 2). Concretament, la pujada anual de l'any 2022 se situa en el 2% per a les dones i en l'1,4% pels homes. A més, durant l'any 2020 els homes van reduir el nombre de població que rebia una pensió (-0,1%), mentre que les dones el va augmentar lleugerament (+0,1%).

Gràfic 2. Variació interanual del nombre de persones beneficiàries d'una prestació contributiva per sexe. Vallès Occidental. 2012-2022

Font: Estadística de les pensions contributives de l'Idescat.

L'import de les pensions contributives es va incrementar un 14,5% de mitjana durant el 2022, més de 12 punts per sobre del creixement de l'any anterior

La quantia mitjana de les pensions contributives a desembre de 2022 era de 1.247 euros mensuals⁴, similar a la del conjunt de Catalunya. Aquest import va augmentar un 14,5% respecte de l'any anterior (al voltant de 160 euros de mitjana) sent la pujada més intensa des de 2011, amb molta diferència. Prèviament, l'increment més elevat va ser en el 2016 (+4,3%) i en els darrers anys el creixement s'ha situat entre el 2,5% i el 3,5%, el que equival entre 25 i 35 euros mensuals més. De manera que, el notable ascens de l'any 2022 supera en més de 10 punts les variacions mitjanes dels anys anteriors⁵.

Cal destacar que hi ha diversos tipus de pensions que varien fortament en la quantia: les de jubilació, les d'incapacitat permanent i les que són a causa d'un decés (viduïtat, orfandat i a favor de familiars). Les que tenen un major nombre de persones beneficiàries són les de jubilació, que representen el 65,2% del total de les pensions. A continuació, se situen les de viduïtat (20,6%), les d'incapacitat permanent (11,4%) i, en

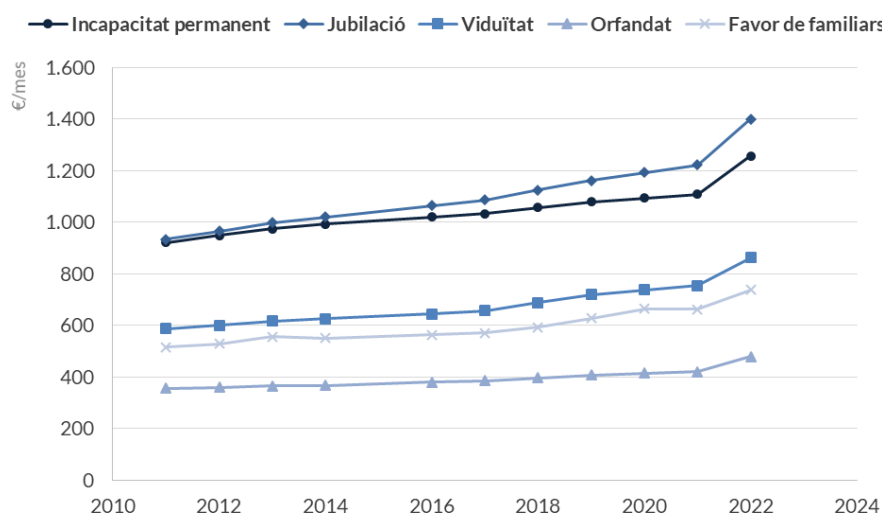
⁴ L'import es determina en funció de les aportacions efectuades a la Seguretat Social i depèn de la base reguladora (habitualment coincideix amb el salari percebut) sobre la qual s'aplica un percentatge de cotització per tal de determinar l'aportació mensual que realitza cada persona treballadora i l'empresa a Seguretat Social.

⁵ El gener de 2022 es va aprovar la revalorització de les pensions per a aquell mateix any, que va suposar una pujada del 2,5% per a les contributives, corresponent a la inflació mitjana entre desembre de 2020 i novembre de 2021. Així mateix, es va aprovar una paga compensatòria perquè la inflació, durant aquests mesos, va superar la projecció amb les que es van revaloritzar les pensions per aquell any (es va projectar una inflació mitjana del 0,9% i va ser del 2,5%). Aquest increment es va fer per primera vegada d'acord amb l'establert a la Llei 21/2021, de 28/ de desembre, de garantia del poder adquisitiu de les pensions i altres mesures de reforç de la sostenibilitat financera i social del sistema públic de pensions que va entrar en vigor l'1 de gener de 2022 i recupera l'Índex de Preus de Consum anual (IPC) com a índex de revalorització. Podeu consultar el text original al [BOE](#).

menor proporció, les d'orfandat (1,6%) i les que són a favor d'un familiar (0,1%)⁶. La retribució més elevada la perceben les persones beneficiàries d'una jubilació, amb 1.400 euros al mes de mitjana (Gràfic 3). Per sobre dels 1.000 euros també se situen les d'incapacitat permanent (1.256 €/mes). Les segueixen les de viduïtat (861 €/mes) i les que són a favor d'un familiar (738 €/mes). Finalment, l'import de les d'orfandat se situa a molta distància de la resta de pensions, amb 478 euros mensuals.

L'increment de 2022 respecte al mateix període de l'any anterior va ser similar per a totes les modalitats de pensions, entre el 13,5% i el 14,5%, excepte en la de familiars que va ser menor (+11,6%). En el cas de les pensions per jubilació l'augment arriba als 179 euros mensuals i en cas de les d'incapacitat als 148. El darrer ascens més intens en aquestes modalitats va ser en 2016, quan la quantia va pujar en 38 euros i 25 euros, respectivament.

Gràfic 3. Evolució de l'import de les pensions contributives per tipus de pensió. Vallès Occidental. 2011-2022

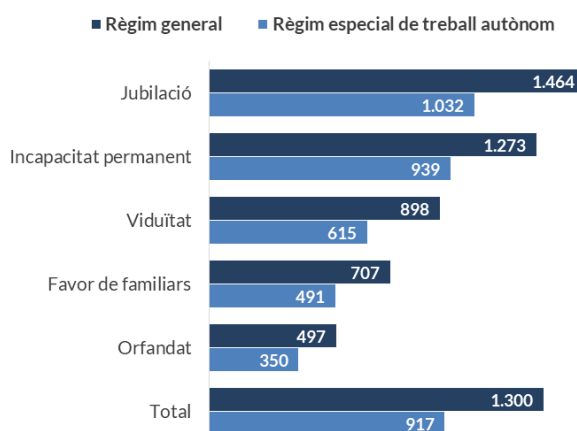

Font: Estadística de les pensions contributives de l'Idescat.

Les persones que han cotitzat en el règim especial de treball autònom tenen una pensió un 42% més baixa que aquelles que ho han fet com a assalariades

Les pensions contributives del règim general presenten una quantia d'aproximadament 1.300 euros al mes de mitjana; en canvi, les del règim especial de treball autònom no arriben als mil euros (917 €/mes) (Gràfic 4). Aquesta disparitat, de més de 380 euros, representa una bretxa entre règims de cotització del 41,8%. Si ho analitzem segons la modalitat de les pensions observem que la diferència més elevada, en termes relatius, se situa en les de viduïtat, sent un 46% més elevada la de les persones assalariades, i la pensió a favor de familiars, amb un 43,8% més. També destaquen les de jubilació i les d'incapacitat permanent, ja que en valors absoluts són les que presenten una major disparitat, de 333 i 432 euros mensuals, respectivament.

Gràfic 4. Import de les pensions contributives per tipus i règim de cotització (€/mes). Vallès Occidental. Desembre 2022

Font: Estadística de les pensions contributives de l'Idescat.

⁶ La pensió a favor de familiars es concedeix a aquells familiars que han conviscut i han depès econòmicament de la persona que ha mort i que reuneixen els requisits establerts.

Les disparitats de l'import de les pensions entre municipis del Vallès Occidental són força evidents i, concretament destaquen les de la jubilació (Taula 1). Nou municipis se situen per sobre de la mitjana comarcal (1.400 €/mes). Entre ells, ressaltava Sant Cugat del Vallès amb la retribució de la jubilació més elevada, arribant als 1.751 euros mensuals. A continuació, se situen Sant Quirze del Vallès (1.689 €/mes) i Matadepera (1.684 €/mes). A l'altre extrem, els municipis amb menys habitants són els que presenten la quantia més baixa de jubilació: Gallifa (1.004 €/mes), Sant Llorenç Savall (1.241 €/mes) i Rellinars (1.307 €/mes). Entre aquests, també destaca Badia del Vallès amb un import just per sota dels 1.300 euros mensuals.

Així mateix, els tres municipis amb la quantia més elevada també presenten una major variació en l'import de la jubilació segons el règim de cotització. En el cas de Sant Cugat de Vallès, la diferència és de 843 euros mensuals, és a dir, la jubilació com a persona assalariada se situa en els 1.930 euros al mes, mentre que la de treball autònom és de 1.086 euros (77,6% menys). El desequilibri entre els dos règims de cotització en Sant Quirze del Vallès també és molt notable, d'un 63,5% (+710 €/mes) i en Matadepera d'un 53,6% (+671 €/mes). Les menors variacions entre pensions de jubilació es presenten a Rellinars amb un 26,7% més les del règim general (+291 €/mes) i a Terrassa amb un 30,2% més (+313 €/mes).

Cal ressaltar que la diferència de la quantia de jubilació de persones assalariades entre el municipis és molt més elevada que la variació de la pensió de treball autònom. La primera és d'aproximadament 800 euros mensuals i la segona de 438 euros. A més, set municipis de la comarca tenen un import de jubilació en el règim de treball autònom per sota dels 1.000 euros mensuals, entre ells destaquen Montcada i Reixac (981 €/mes) i Santa Perpètua de Mogoda (962 €/mes).

Taula 1. Import de les pensions contributives de jubilació per règim de cotització (€/mes). Municipis del Vallès Occidental. Desembre 2022

Àmbit territorial	Tots els règims (€/mes)	Índex Catalunya=100	R. general (€/mes)	R. E. treball autònom (€/mes)	Dif. general- autònom (€/mes)	Dif. general- autònom (%)
Badia del Vallès	1.295	91,9	1.314	906	+408	+45,1
Barberà del Vallès	1.389	98,5	1.452	1.009	+443	+43,9
Castellar del Vallès	1.382	98,0	1.455	1.003	+452	+45,1
Castellbisbal	1.439	102,1	1.542	1.004	+539	+53,6
Cerdanyola del Vallès	1.516	107,6	1.621	1.030	+591	+57,4
Gallifa	1.004	71,2	1.128	812	+316	+38,9
Matadepera	1.684	119,4	1.921	1.250	+671	+53,6
Montcada i Reixac	1.441	102,2	1.518	981	+538	+54,8
Palau-solità i Plegamans	1.466	104,0	1.578	1.035	+543	+52,4
Polinyà	1.395	98,9	1.466	982	+484	+49,3
Rellinars	1.307	92,7	1.380	1.089	+291	+26,7
Ripollet	1.372	97,3	1.428	1.015	+413	+40,7
Rubí	1.396	99,0	1.449	1.001	+448	+44,7
Sabadell	1.321	93,7	1.366	1.014	+352	+34,7
Sant Cugat del Vallès	1.751	124,2	1.930	1.086	+843	+77,6
Sant Llorenç Savall	1.241	88,0	1.333	1.001	+331	+33,1
Sant Quirze del Vallès	1.689	119,8	1.828	1.118	+710	+63,5
Santa Perpètua de Mogoda	1.439	102,1	1.536	962	+574	+59,6
Sentmenat	1.340	95,1	1.425	987	+438	+44,4
Terrassa	1.311	93,0	1.350	1.037	+313	+30,2
Ullastrell	1.315	93,3	1.488	942	+546	+58,0
Vacarisses	1.362	96,6	1.432	1.027	+405	+39,5
Viladecavalls	1.482	105,1	1.542	1.143	+399	+35,0
Vallès Occidental	1.400	99,3	1.464	1.032	+432	+41,8
Catalunya	1.410	100,0	1.517	962	+555	+57,7

Font: Estadística de les pensions contributives de l'Idescat.

En la interpretació de les disparitats entre municipis en l'import de les pensions contributives cal tenir en compte, a més a més, les diferències territorials en el pes que tenen en les rendes de la població, com posa en relleu l'informe "Renda, pobresa i desigualtat al Vallès Occidental"⁷ elaborat per l'Observatori comarcal. En aquest treball s'analitza, entre d'altres aspectes, la distribució de la renda segons la font d'ingrés. Les últimes dades disponibles mostren que les pensions són la segona font d'ingrés de la població de la comarca, amb el 15,4% de la renda total, tot i que el seu pes varia àmpliament. Així, Badia del Vallès i Sant Llorenç Savall són els municipis amb un major protagonisme de les pensions, amb unes proporcions del 25,3% i del 21,4%, respectivament. Precisament aquests municipis presenten les quanties mitjanes de jubilació més baixes. En canvi, en els municipis amb quanties més elevades, com Matadepera i Sant Cugat del Vallès, les pensions tenen un pes molt inferior, al voltant del 10%.

Les dones jubilades tenen una pensió de 700 euros mensuals menys que els homes jubilats, el que equival a una bretxa entre sexes del 41%

Les dones pensionistes reben un import un 38% inferior als homes en la mateixa situació (601 €/mes menys). La pensió mitjana de la població femenina se situa en els 981 euros mensuals, mentre que la dels homes ascendeix fins al 1.581 euros (Taula 2). S'observen disparitats en funció del tipus de pensió. Si la quantia depèn directament de la cotització de la persona beneficiària (jubilació o incapacitat permanent), les dones pensionistes reben un import més baix, mentre que si la cotització utilitzada pel càlcul de l'import és la del marit o d'una altra persona difunta (viduïtat o a favor de familiars), les dones perceben una quantia superior. Destaca la diferència de retribució per jubilació, ja que la població femenina té una pensió un 41% inferior que la masculina jubilada (703 €/mes menys).

El desequilibri entre règims de cotització també és rellevant quan desagreguem les dades per sexe. Les dones jubilades que van ser assalariades reben gairebé 800 euros mensuals menys, un import un 42,8% més baix que el dels homes. Aquesta diferència és molt més elevada que la del règim de treball autònom, en què la població femenina jubilada té una pensió un 27,5% inferior a la masculina (321 euros al mes menys). En el cas de la pensió per viduïtat, les dones reben una quantia un 58% superior als homes si el marit va treballar per compte d'altri (+343 €/mes), però un 34,4% més si ho va fer com autònom (+162 €/mes).

Taula 2. Import de les pensions contributives per tipus i règim de cotització segons sexe (€/mes). Municipis del Vallès Occidental. Desembre 2022

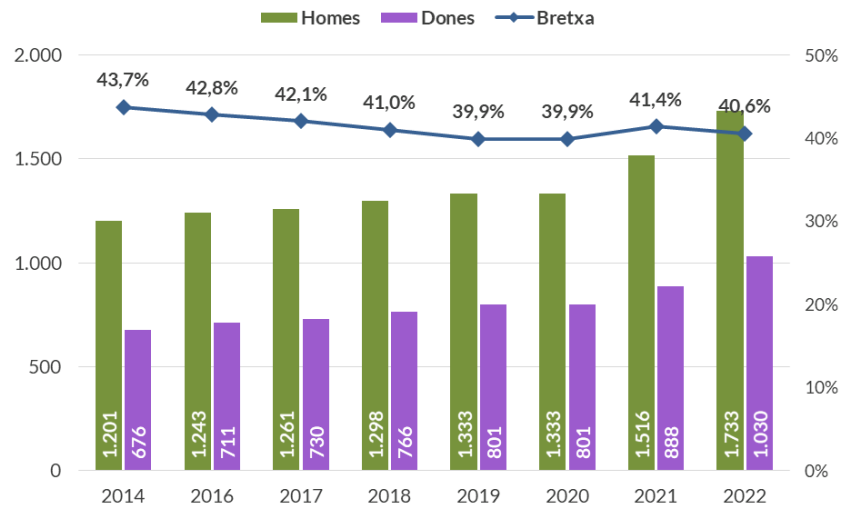
	Règim general				Règim especial de treball autònom				Tots els règims			
	Dones	Homes	Dif. (€/mes)	Dif. (%)	Dones	Homes	Dif. (€/mes)	Dif. (%)	Dones	Homes	Dif. (€/mes)	Dif. (%)
Incapacitat permanent	1.140	1.395	-255	-18,3%	866	977	-111	-11,4%	1.124	1.362	-239	-17,5%
Jubilació	1.057	1.849	-792	-42,8%	843	1.164	-321	-27,5%	1.030	1.733	-703	-40,6%
Viduïtat	934	591	343	58,0%	635	472	162	34,4%	895	574	321	56,0%
Orfandat	496	498	-3	-0,6%	..	..	..	..	476	480	-4	-0,8%
Favor de familiars	758	622	136	21,9%	..	..	..	..	804	628	176	28,0%
Total	1.013	1.680	667	39,7%	754	1.084	-330	0	981	1.581	-601	-38,0%

Font: Estadística de les pensions contributives de l'Idescat.

La bretxa de l'import de jubilació entre sexes s'ha reduït en termes relatius, passant del 43,7% en l'any 2014 al 40,6% en el 2022 (Gràfic 5). Tanmateix, aquesta davallada no es representa en la quantia, ja que en 2022 la diferència supera els 700 euros mensuals, mentre que vuit anys enrere la diferència era de 525 euros. És a dir, la retribució del col·lectiu femení s'ha incrementat un 52,3% des de 2014, el que equival a 354 euros mensuals més; i en el cas del masculí, ha crescut un 44,2%, una pujada menys intensa, però l'ascens de l'import va ser de 531 euros, gairebé 180 euros mensuals més que el de les dones.

⁷ Podeu consultar l'informe a la pàgina web de l'[Observatori del Consell Comarcal del Vallès Occidental](http://observatori.vallèsoccidental.cat).

Gràfic 5. Evolució de la bretxa entre sexes de pensions per jubilació (€/mes i %). Vallès Occidental. 2011-2022

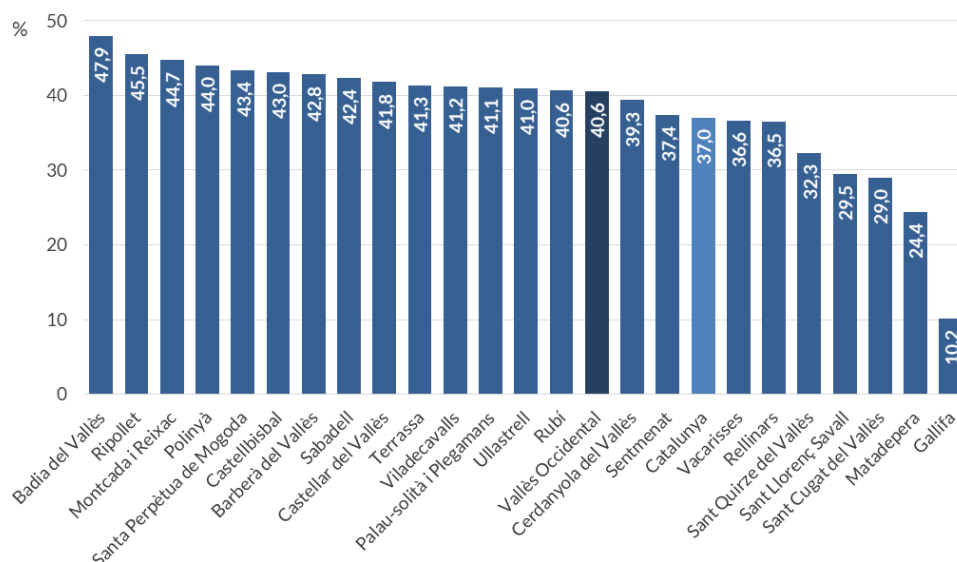

Font: Estadística de les pensions contributives de l'Idescat.

Com en els règims de cotització, observem notables disparitats en la bretxa per sexes de l'import de la jubilació en els municipis del Vallès Occidental (Gràfic 6). Així mateix, també hi ha diferència entre el valor comarcal (40,6%) i el del conjunt de Catalunya (37,0%), sent aquest darrer més de tres punts inferior.

Per sobre de la mitjana comarcal se situen catorze municipis. Amb un major desequilibri entre sexes destaca Badia del Vallès, ja que els homes residents tenen un import de jubilació un 47,9% superior a les dones (+782 €/mes). El segueixen, amb una bretxa al voltant del 45%, Ripollet i Montcada i Reixac, amb una diferència de 766 i 792 euros mensuals, respectivament. Gallifa, se situa a l'altre extrem amb només 107 euros al mes de diferència i una bretxa molt inferior a la resta de municipis (10,2%). A distància, se situen Matadepera (24,4%) i Sant Cugat del Vallès (29%), on els homes jubilats tenen una retribució de 460 i 585 euros al mes superior a la de les jubilades.

Gràfic 6. Bretxa entre sexes de pensions per jubilació (%). Municipis del Vallès Occidental. 2011-2022

Font: Estadística de les pensions contributives de l'Idescat.

Les desigualtats laborals que les dones pateixen al llarg de la seva carrera professional repercuteixen negativament sobre les pensions. Aquesta gran diferència econòmica en el sistema contributiu de la Seguretat Social es deu, principalment, a la fórmula de càlcul, basada en les cotitzacions i en els anys de vida laboral. Com es mostra a l'informe de l'Observatori "Les dones al mercat de treball del Vallès

Occidental”⁸, el col·lectiu femení és el principal receptor dels contractes temporals i, especialment, a temps parcial.

S’ha de tenir en compte que encara s’observa una bretxa entre generacions femenines, atès que moltes de les dones que avui es jubilen van tenir una vida laboral més curta i en llocs de treball pitjor remunerats que les dones de les generacions més joves. També és rellevant considerar que els períodes vitals com la cura de persones dependents no es consideren com a cotitzats suficientment en el model de protecció. Per intentar compensar aquest desequilibri, a partir del 4 de febrer de 2021 va entrar en vigor el complement de pensions contributives per a la reducció de la bretxa de gènere, amb el que es vol reparar el perjudici que han patit durant la seva carrera professional les dones per assumir un paper principal en la tasca de la cura dels fills i filles⁹.

Així mateix, al març de 2023 va entrar en vigor el Reial decret llei 2/2023¹⁰ que introdueix importants reformes en les pensions de jubilació, aplicant la perspectiva de gènere. Per exemple, un increment progressiu de les bases màximes per a la jubilació o un nou model de càlcul que permet escollir entre la fórmula actual i una altra per a persones treballadores amb llacunes de cotització. Per a poder analitzar l’impacte d’aquests canvis haurem d’esperar a l’actualització de les dades de l’Estadística de les pensions contributives de l’Idescat¹¹.

⁸ Podeu consultar l’informe dinàmic a la pàgina web de l’[Observatori del Consell Comarcal del Vallès Occidental](#).

⁹ Aquest complement està regulat pel Reial decret llei 3/2021, de 2 de febrer, pel qual s’adopten mesures per a la reducció de la bretxa de gènere i altres matèries en els àmbits de la Seguretat Social i econòmic. Té el caràcter de pensió pública contributiva i substitueix l’anterior complement de maternitat. El reconeixement del complement de pensions contributives per a la reducció de la desigualtat de gènere, es mantindrà en tant la bretxa de gènere de les pensions de jubilació causades l’any anterior, sigui superior al 5%. Més informació a la pàgina web de la [Seguretat Social](#) i al [BOE](#).

¹⁰ Reial decret llei 2/2023, de 16 de març, de mesures urgents per a l’ampliació de drets dels pensionistes, la reducció de la bretxa de gènere i l’establiment d’un nou marc de sostenibilitat del sistema públic de pensions. Més informació a la pàgina web del [BOE](#).

¹¹ <https://www.idescat.cat/pub/?id=pens&n=7861&geo=com:40>